

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Національна поліція України

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод

людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності відділення поліції №1 Надвірнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області (далі – Відділення поліції).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Під час здійснення 16 лютого 2023 року відвідування відділення поліції №1 Надвірнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що у відділі поліції кімната для затриманих не використовується.

Причиною призупинення діяльності кімнати для затриманих є наказ начальника відділення поліції №1 Надвірнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області від 31.10.2022 № 224 «Про тимчасове призупинення функціонування кімнати для затриманих та доставлених», у зв'язку з невідповідністю національним та міжнародним стандартам.

Кімната для затриманих у Відділенні поліції не використовується з 2019 року.

Встановлено, що затриманий 17.01.2023 [REDACTED] перебував в приміщенні Відділення поліції понад 12 годин без поміщення до кімнати для затриманих.

Перебування затриманих осіб у підрозділі поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи

під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету, тощо.

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Дванадцята Загальна доповідь, СРТ/Inf(2002)15) зазначає, що незабезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету може вважатися жорстоким поводженням.

У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція) у Відділенні поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в службових кабінетах працівників.

У порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», незважаючи на наявність кімнати для проведення слідчих дій, процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах.

У порушення вимог пункту 3 розділу VIII Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у приміщеннях відділення поліції архівація відеоспостережень відбувається протягом 20 діб, замість 30.

Відповідно до наказу начальника Відділення поліції від 01.07.2022 № 160, на Поляк Віру Іванівну покладені обов'язки службової особи, відповідальної за порядок ведення Журналу обліку всіх дій, що проводяться із затриманими (далі – службова особа), передбачені статтями 212, 213 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570.

Під час ознайомлення із службовою документацією вказаної службової особи встановлено випадки неналежного виконання функціональних обов'язків. Зокрема, не здійснюється запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманих, у тому числі час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій.

У порушення вимог пункту 7 розділу VII Інструкції у Відділенні поліції не призначено особу, відповідальну за перебування затриманих в підрозділі поліції (затриманих осіб, засуджених за вчинення злочину, затриманих в адміністративному порядку), в результаті чого облік затриманих, дій, що з ними проводяться, не ведеться.

Наведені порушення, у разі невжиття заходів до їх негайного усунення, можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн – членів

Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав, згідно зі статтею 55 Статуту ООН, сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що:

згідно з п. 2 ч. 1 ст. 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Вжити вичерпних заходів до негайного усунення, виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму, наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання у діяльності відділення поліції №1 Надвірнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. Організувати та провести перевірку стану організаційної діяльності відділення поліції №1 Надвірнянського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області, причин неналежного функціонування, що потягли порушення прав людини, за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування, вирішити питання притягнення до відповідальності винних осіб.

3. Про результати розгляду цього акту реагування у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію, копії документів та матеріалів фотофіксації про вжиті заходи.

Звертаю увагу, що відповідно до частини 2 статті 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а також статті 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення, невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Коноплястий С. 044-298-70-73

